

گزارش سمینار " بررسی و معرفی نمادهای عاشورایی و کارکرد و بازنمایی ویژه آنها در طراحی پارچه و لباس "

سمینار " بررسی و معرفی نمادهای عاشورایی ، کارکرد و بازنمایی ویژه آنها در طراحی پارچه و لباس " با سخنرانی استاد ارجمند "آقای دکتر دارا افشار " در روز دوشنبه ۹۸/۸/۲۰ از ساعت ۱۰ تا ۱۲ در آمفی تئاتر فاز یک با همت جمعی از دانشجویان گروه طراحی پارچه و لباس و معاونت پژوهش و فناوری دانشکده برگزار گردید.

خلاصه ای از مطالب:

این سمینار بابیان تاریخچه مختصری از قیام عاشورا آغاز شد. واقعه ی تلخ عاشورا، موجی از اندوه را در شهرهای مهمی چون مکه، مدینه و کوفه به وجود آورد که به تدریج دامنه آن وسیع و تمام کشورهای اسلامی را در بر گرفت؛ به طوری که زنده نگاه داشتن این تراژدی وارد فرهنگ مسلمانان و به ویژه شیعیان گردید.

شیعیان سراسر جهان در طول تاریخ برای حفظ و زنده نگاه داشتن این واقعه حزین، در عزاداری خود از نمادهایی استفاده می کنند که تنوع و فراوانی این نمادها، گویای تأثیر عمیقی است که فاجعه عاشورا در فرهنگ شیعیان از خود به جای گذارده است. سخنران محترم با نمایش تصاویری از مراسم عزاداری به معرفی این نمادها پرداختند.

پیشینه برگزاری مراسم سوگ به پیش از اسلام و داستان سیاوش بازمی گردد. سوگواری برای شاهزاده ایرانی نیک سیرتی که در مسیر راستی زیست و در نهایت توسط تورانیان به شهادت رسید و نشانه هایی از این مراسم به صورت نقاشی هایی به صورت محدود در دسترس می باشد. اولین سوگواری رسمی برای سید و سالار شهیدان در دوره آل بویه شکل گرفت و پس از آن و در طی ادوار تاریخی مختلف این مراسم با شکوه بیشتر و حضور آثار هنری که نشأت گرفته از دیدگاه دینی هنرمندان بود مشاهده شد. آثار هنری شکل گرفته از این دیدگاه در بیشتر مواقع با نمادهایی همراه بوده و هستند که هر یک از آنها از راز و رمزهای بسیاری سخن می گویند و نیاز به بازگشایی و تفسیر دارند.

خون، آب، شمشیر و پرچم نمادهای اولیه ای هستند که به ذهن متبادر می شود ولی نمادهای بسیار دیگری هم موجود است که باید مورد بررسی و تحلیل قرار گیرند که از آن جمله می توان به پنجه، مرغ رخ، طاووس، ازدها، خورشید و... هم اشاره کرد. نمادها در ساختار و قالبهایی مختلف بر روی سنگ، پارچه، شیشه و فلز نقش می بندند. صحنه آرایبی مناسب و نظم و ادب بسیاری در برگزاری آئین ها و مراسم موج می زند که مربوط به اوج دلدادگی به حضرت امام حسین علیه السلام و خاندان ایشان است.

در این میان برخی از نمادها با هویتی کاملاً ایرانی و بدون تغییرات عمده ای در طول تاریخ هنوز هم در صحنه های عزاداری حضور دارند که یکی از آنها سرو می باشد. سرو در قالب فرم های مختلف از جمله علامتهای چوبی، علامتهای فلزی و حتی نخل رخ می نماید و از سرسبزی، رشادت و استقامت سخن می گوید. به جز سرو در ارتباط با نمادهای ملی و حتی برخی از نمادهای تلفیقی که رگه هایی از فرهنگهای اقوام و ملل دیگر در آنها دیده می شد با ارائه نمونه های تصویری توضیحات کاملی داده شد.

و در نهایت اشاره شد که همگی نمادهایی که راه خود را از دل تاریخ به عرصه فرهنگ و سپس مناسبات اجتماعی باز کرده اند کارکردهای ویژه ای هم در حوزه طراحی لباس و هم پارچه می توانند داشته باشند که از آن جمله می توان به لباس های سینه زنی و زنجیر زنی که در گذشته مورد استفاده عزاداران قرآنی گرفت اشاره کرد.

و امروز از جامعه هنری انتظار می رود که به ندای هل من ناصر حسین (ع) لبیک گفته و در راستای درک این مفاهیم و استفاده دقیق و درست این نمادها و نشانه ها در حوزه تخصصی خویش نقش موثری داشته باشند و در راستای معرفی و نشر این فرهنگ که بیانگر آزادی و شرف انسانی است همت گمارند .

در پایان سمینار استاد ارجمند مورد تقدیر مسئولان دانشکده قرار گرفتند.